

Ricard Garriga Salvadó, un deportat tarragoní

Text: **JORDI PIQUÉ PADRÓ** | HISTORIADOR I ARXIVER

Ricard Garriga Salvadó va néixer el 25 de maig de 1912 al Pla de Santa Maria (Alt Camp), fill de Josep Garriga Ferré, sabater, i d'Enriqueta Salvadó Fortuny. Una vegada finalitzats els estudis de Magisteri va exercir com a mestre al Pinell de Brai, Vilalba dels Arcs, el Pla de Santa Maria i, finalment, a Tarragona, amb el càrrec d'inspector de primer ensenyament. A més a més d'exercir com a docent, Garriga també destacà, per la seva formació musical, com a intèrpret al piano i com a compositor d'algunes peces, entre les quals cal assenyalar la sardana titulada *Tarragona*.

Durant els anys trenta del segle xx milità en el Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM) i, un cop iniciada la guerra civil, com a conseqüència del cop d'estat dels militars rebels contra la República, n'esdevingué un dels principals ideòlegs i propagandistes a les comarques del Tarragonès i de l'Alt Camp. Dins del partit, va mantenir una relació personal i d'amistat amb dos dels principals líders trotskistes, Andreu Nin i Joaquim Maurin. L'1 d'octubre de 1936 apareix el setmanari *Acció*, principal òrgan de propaganda del POUM de les comarques tarragonines, gairebé a càrrec de militants que són mestres de professió, és a dir, homes amb una formació suficient per assumir aquesta

Formació de nens i nenes al pati del centre educatiu dirigit pel Consell de l'Escola Nova Unificada (CENU), a l'antic col·legi del Sagrat Cor del carrer d'August, el juny de 1937. Fotografia: H. Vallvé. CIT / L'Arxiu

tasca i, al capdavant, hi ha Garriga com a promotor i director, amb només 24 anys.

VA SER MESTRE I VA COMPONDRE PECES MUSICALS COM LA SARDANA TARRAGONA

Una altra de les seves activitats destacades va ser com a secretari del Consell de l'Escola Nova Unificada (CENU) a Tarragona, des del 15 d'agost fins al novembre de 1936, quan fou mobilitzat. El CENU va adoptar l'experiència anarquista en el camp de la pedagogia no confessional. D'altra banda, vinculat orgànicament al Departament de

Cultura de la Generalitat, va exercir les funcions de control i la fixació de principis i orientacions sobre totes les institucions docents de Catalunya. Així doncs, a més dels centres oficials i de les escoles creades en els edificis religiosos, el CENU va estendre el seu control sobre totes les acadèmies particulars de la ciutat.

A inicis de l'any 1939, quan la derrota ja era imminent, Garriga va traspassar la frontera amb França, camí de l'exili. Primer va passar pels camps de refugiats de la Catalunya Nord i, posteriorment, va ser mobilitzat per l'exèrcit francès en una companyia de treball. Fou detingut i traslladat al

camp de concentració de Mauthausen (Àustria), on hi va restar fins que fou alliberat, el 5 de maig de 1945. Durant gairebé quatre anys i mig d'un horror indescriptible, maldà per sobreviure tocant la bandúrria en una banda de presos, així com també organitzà l'obra de teatre *El rajà de Rajalajà* i compongué diverses cançons.

Aquest any, el Programa de Memòria Democràtica de Tarragona es dedica a recordar els deportats tarragonins als camps nazis, com Ricard Garriga Salvadó. |